

ЯКІСТЬ БРОНЕЖИЛЕТІВ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА

У статті розглядається питання якості бронежилетів вітчизняного виробництва, які використовують у Збройних Силах України (ЗСУ). Наведено міркування щодо необхідності розроблення сучасних стандартів на засоби індивідуального бронезахисту.

Трагічні події на сході України супроводжуються великими втратами українських військовослужбовців внаслідок обстрілів зі стрілецької зброї, зокрема зі снайперських гвинтівок Драгунова (СВД). Останні широко використовують ополченці самопроголошеної «Новоросії» і російські військовослужбовці, що воюють на боці сепаратистів. Це змушує замислитися щодо причин невиправдано високих втрат.

І ось що з'ясувалося: українські військові за рідкісним винятком були захищені бронежилетами радянського зразка або українського виробництва четвертого класу захисту, виготовленими відповідно до вимог національних стандартів ДСТУ В 4103-2002 [1], ДСТУ В 4104-2002 [2] або технічних умов України на бронежилети.

Серед інших вимог, стандарти визначають, що бронежилет четвертого класу захисту повинен витримувати потрапляння кулі калібром 7,62 мм (легка куля) у сталевій оболонці зі сталевим сердечником гвинтівкового патрона 57-Н-323с (ЛПС), випущеної зі СВД. Насправді ж постріл з СВД кулею ЛПС патрона 57-Н-323с призводив до повного пробивання пластини бронежилета українського виробництва, що тягло за собою загибель або тяжке поранення.

Військова служба правопорядку ЗСУ, вивчаючи чинники, які зумовили такий негативний ефект, з'ясувала, що за абсолютної зовнішньої ідентичності, 7,62 мм гвинтівкові патрони 57-Н-323с, вироблені до 1989 року, і такі ж патрони, вироблені після 1989 року, мають одне і теж маркування на гільзах, пачках, металевих укупорках і дерев'яних пакувальних ящиках, але відрізняються бронепробивними характеристиками.

Патрони, вироблені в Російській Федерації після 1989 року, мають набагато потужнішу пробивну силу, що обумовлено застосуванням матеріалу для сердечників куль інструментальної сталі марки У12А (або подібної), на відміну від патронів з сердечниками куль, виготовлених із сталі марок: 10; 15; 20; 25, які перебувають на озброєнні в українській армії [3].

Відповідальність за якість бронежилетів, що поставляється у силові структури, несе підприємство-виробник. У той же час підприємства-виробники відхиляють всі претензії щодо якості виготовлених бронежилетів, мотивуючи це тим, що бронежилети виготовлені згідно з вимогами [1, 2] або згідно з технічними умовами України, розробленими підприємствами відповідно до згаданих стандартів та зареєстрованими у встановленому порядку із доданням протоколів випробувань бронежилетів.

Справа в тому, що стандарти не прописують особливих вимог до патронів, якими проводиться «відстріл» бронежилетів у випробувальній лабораторії, а зазначають лише тип, марку патрона та зброю. Використовуючи патрони, випущені до 1989 року, організація, яка проводить випробування виробів бронезахисту, з чистим сумлінням видає протокол випробувань і висновок щодо надійності. І дорікнути випробувачам у некомпетентності не можна, оскільки вони теж використовують чинні стандарти [1, 2].

В обставинах, що склалися, для усунення трагічних наслідків у ході використання бронежилетів у ЗСУ та інших силових структурах, Центральним науково-дослідним інститутом озброєння та військової техніки ЗСУ було розроблено військовий стандарт

ВСТ ЗТВ 01.301... «Засоби індивідуального захисту. Бронежилети. Загальні технічні вимоги та методи випробувань балістичної стійкості» [4]. На жаль, цей стандарт є відомчим і не має статусу стандарту національного рівня прийняття, отже буде застосовуватись лише для потреб ЗСУ.

Також Державним НДІ МВС України в ініціативному порядку розробляються національні стандарти на технічні вимоги і методи випробувань бронежилетів. Технічне завдання на цю роботу затверджено, а саму роботу включено до Плану національної стандартизації 2014 року [5].

ЛІТЕРАТУРА

1. ДСТУ В 4103-2002. Національний стандарт України.
2. ДСТУ В 4104-2002. Національний стандарт України.
3. Лист Військової служби правопорядку Збройних сил України до ДП «УкрНДНЦ» № 306/УСР/6578 від 10.09.2014.
4. Лист Центрального науково-дослідного інституту ОБТ ЗС України до ДП «УкрНДНЦ» № 3044 від 30.09.2014.
5. Розділ «Стандартизація ОБТ» Плану національної стандартизації на 2014 рік. ■

В. М. Подойніцин, начальник науково-дослідного сектору стандартизації у сфері озброєння та військової техніки, ДП «УкрНДНЦ проблем стандартизації, сертифікації та якості», м. Київ

НОВИНИ CEN

CEN ПУБЛІКУЄ СТАНДАРТ НА ПОСЛУГИ ЕСТЕТИЧНОЇ ХІРУРГІЇ

20 січня 2015 року CEN оголосила про публікацію нового європейського стандарту на послуги естетичної хірургії (EN 16372). Очікується, що цей стандарт сприятиме поліпшенню якості цих послуг, підвищить безпеку і задоволеність пацієнтів та знизить ризик ускладнень.

Ринок хірургічних втручань з естетичною метою значно зріс за останні кілька років. Медичний туризм з метою естетичної хірургії став реальністю. А отже з'явилася нагальна потреба гарантувати, що пацієнти повністю інформовані, а естетичні хірургічні втручання безпечні.

Новий стандарт міститиме вимоги та рекомендації щодо хірургічних послуг, надаваних пацієнтам, які бажають змінити свою зовнішність. Ці рекомендації стосуються різних аспектів: етики й маркетингу, інформації, наданої пацієнтам, компетенції хірургів, процедури консультацій, вимог до клінічних установ та післяопераційного спостереження.

Стандарт EN 16372 був розроблений проектною групою CEN «Естетична хірургія та нехірургічні естетичні послуги» (CEN/TC 403), створеною в 2010 році. У групу увійшли практикуючі хірурги, призначені членами CEN, а також інші зацікавлені сторони, зокрема ANEC, які представляють інтереси споживачів у стандартизації. Очолив групу д-р Йоганн Умшаден з Відня (Австрія).

EN 16372 був офіційно затверджений CEN у жовтні 2014, а остаточний варіант стандарту став доступним для всіх членів CEN 17 грудня. До кінця червня 2015 (найпізніше) цей стандарт буде опуб-

ліковано на національному рівні членами CEN у 33 країнах Європи.

«Незалежно від того, де лікуються пацієнти — у власній країні чи за кордоном, вони чекають, що їхні лікарі є компетентними; вони отримуватимуть інформацію щодо можливих ризиків. На ці очікування і спрямовується новий європейський стандарт на послуги естетичної хірургії», — говорить бельгійський пластичний хірург д-р Ван Хейніген.

У деяких країнах-членах ЄС діють особливі правила з естетичної хірургії, проте в більшості країн таких правил немає. Навіть якщо є конкретні правила, в деяких випадках вони недостатньо висвітлюють проблеми гігієни, технічні питання або не охоплюють аналіз ризиків.

Виступаючи від імені ANEC, Стівен Расселл, генеральний секретар, говорить: «ANEC схвально ставиться до публікації EN 16372. ANEC шукав шляхів для долучення відповідних вимог споживачів у стандарт під час його розроблення, і ми вважаємо стандарт задовільним з точки зору споживача». Стандарт допоможе надати гарантії споживачам у країнах, де немає жодних юридичних вимог у цій галузі.

Проектна група CEN «Естетична хірургія та нехірургічні естетичні послуги» (CEN/TC 403) сьогодні розробляє окремий європейський стандарт щодо нехірургічних медичних процедур (prEN 16844). Члени CEN розпочнуть проведення громадських опитувань, щоб отримати зауваження щодо проекту. ■